

Notitie dd : 19 januari 2021
Van : 5.1.2e , 5.1.2e
Aan : 5.1.2e
Betreft : Update en overdracht Desinfectans dossier VWS/LCH

Inleiding

Het dossier desinfectans is op 9 maart vanuit NFU en het startende LCH geïnitieerd naar aanleiding van signalen uit de cure dat gangbare leveranciers onvoldoende konden voorzien in de groeiende behoefte aan handdesinfectiemiddelen voor de zorgsector. In beperktere mate gold dat ook voor oppervlaktedesinfectiemiddelen.

NFU heeft UMCG verzocht dit dossier op te pakken. Het dossier is gezien de afwijkende context (i.e. benodigde vrijstellingen en naar verwachting in EU op te lossen vwb grondstoffen, productie en distributie) primair in samenwerking met VWS/GMT behandeld.

Behoefte

Door het snel stijgende gebruik van handdesinfectiemiddelen is de behoefte naar schatting initieel minimaal vervijfvoudigd. Daarin kon door bestaande leveranciers onvoldoende worden voorzien door een tekort aan grondstoffen (ethanol en isopropanol) , productiecapaciteit (mengen en afvullen) en verpakkingsmaterialen (flacons en pompjes).

Echelonnering

Bij de uitwerking van het dossier is de sector geëchelonneerd. De volgende indeling is gehanteerd:

1. leveranciers grondstoffen en productiecapaciteit
2. leveranciers bestaande producten
3. door VWS/LCH gestuurde productie
4. overige productie van derden

Het beleid is gericht geweest op het maximaal beschikbaar krijgen/maken van voldoende handdesinfectans door te sturen op de eerste drie echelons. Daarvoor is tevens een branche-akkoord gesloten met de in de sector actieve gangbare producenten en leveranciers. De Nederlandse Vereniging van Zeepfabrikanten

(NVZ) heeft geholpen bij de totstandkoming en actief hun leden benaderd met het verzoek het branche-akkoord te tekenen.

1. grondstoffen en productiecapaciteit

Met verschillende leveranciers is gezocht naar mogelijkheden voor borging van de beschikbaarheid van grondstoffen. Primair ging het daarbij om het hoofdbestanddeel isopropylalcohol (IPA) of ethanol. Deze dienden geschikt te zijn voor medische toepassing. Shell heeft toegezegd om 2,5 miljoen liter IPA te reserveren.

Tevens zijn donaties gereed product verkregen van DSM, Cargill (oppervlakte) en Heineken (zie bijlage specificatie).

2. leveranciers bestaande producten

Leveranciers van bestaande producten (zoals Hartmann, Diversey en Ecolab) zijn gevraagd en gefaciliteerd om maximaal te produceren. Voor zover dat mogelijk was is in maart/april nog een beschikbare partij gereed product ingekocht als back-up (Diversey Softcare Med). Dit betreft een high-end product dat geschikt is voor de zorg, maar over het algemeen minder wordt gebruikt vanwege de prijs en beschikbaarheid van andere goede producten.

In het bijzonder Hartmann, producent van Sterilium (A-leverancier handdesinfectans), heeft naar aanleiding van het schrijven van VWS in maart 2020, constructief meegewerkt aan het verzoek van VWS om beschikbare volumes centraal aan te leveren. Dit was te meer van belang omdat Hartmann ca 80% marktaandeel heeft in de ziekenhuizen en daar initieel de grootste schaarste bestond. Door de centrale regie in de samenwerking met Hartmann zijn instellingen tijdig van Sterilium voorzien. Medio juni heeft Hartmann zelf de distributie weer ter hand genomen omdat op dat moment weer volledig voorzien kon worden in de behoefte. Zowel de contractuele afhandeling met Hartmann en de betaling voor de centrale levering over 2020 hebben inmiddels plaats gevonden. Voor de opslag en distributie door LCE/RAV Noord volgen nog beperkte nota's (ca. 25.000 EUR, door VWS te voldoen).

3. door VWS/LCH gestuurde productie en eigen bereidingen onder vrijstellingen

De in samenwerking met IenW gerealiseerde vrijstellingen¹ (waaronder de zogenaamde WHO-formuleringen) hebben het mogelijk gemaakt dat substantiële additionele volumes konden worden gerealiseerd. Dit is onder andere gedaan in opdracht van VWS met gebruikmaking van de donaties van Shell (grondstof) en

¹ Uitleg en een overzicht van alle vrijstellingen is te vinden op: <https://www.ctgb.nl/onderwerpen/coronavirus---desinfectie/vrijstelling>

DSM (productiecapaciteit). Afvulling van de volumes handdesinfectans in flacons is gedaan door Vipack BV te Landgraaf. Daar zijn ook de producties van Avandis (Sarpathi) afgevuld. Alle leveringen zijn inmiddels contractueel afgerond en betaald (laatste nota Vipack volgt deze week).

Derde partijen hebben ook veelvuldig gebruik gemaakt van de bestaande vrijstellingen. VWS en het LCH waren niet betrokken bij dergelijke producties.

4. overige productie van derden

Dit betreft een breed pallet aan producten van derden. De herkomst en samenstelling van deze middelen is in veel gevallen niet of slecht te achterhalen. Deze middelen voldoen daarmee vaak niet aan de gestelde eisen. Van deze middelen is geen gebruik gemaakt.

Logistiek

1. Sterilium/Hartmann

Hartmann heeft het in Hamburg geproduceerde (extra) volume in eerste instantie afgeleverd bij het Logistiek Centrum Eemspoort UMCG (LCE) te Groningen. Nadien bij de UMCG Ambulancedienst RAV Noord in Tynaarlo. RAV Noord heeft na enige tijd tevens een extra hub ingericht in Barneveld. Vanuit deze locaties hebben de leveringen van de ontvangen Sterilium producten over het land plaats gevonden. Zowel rechtstreeks aan instellingen en ROAZ-hubs als nadien aan LCH. Medio juni is de logistiek weer door Hartmann zelf overgenomen. De restant voorraad is door RAV Noord beheerd. De facturatie van de Sterilium leveringen aan de gebruikers dient nog plaats te vinden. Bepaald dient nog te worden of deze door LCH of VWS zal geschieden (overleg

5.1.2e

NB: najaar 2020 is door LCH gedurende een korte periode Sterilium weer in de portal opgenomen; om die reden is kort de distributie door RAV Noord gereactiveerd met gebruikmaking van het restant voorraad en beperkte aanvulling van Hartmann. LCE en RAV Noord is gevraagd finale opgave te doen van de leveringen in 2020 en de nog resterende voorraad

5.1.2e

2. door VWS/LCH gestuurde productie en eigen bereidingen onder vrijstellingen

De eigen VWS producties (DSM, Avandis) zijn allemaal bij Vipack aangeleverd en daar afgevuld. De voorraad gereed product is door Vipack opgeslagen bij Mainfreight in Born. Van daaruit heeft distributie in het hele land plaats

gevonden rechtstreeks aan instellingen en ROAZ-hubs en nadien aan LCH. De facturatie van deze leveringen aan de gebruikers dient nog plaats te vinden. Bepaald dient nog te worden of deze door LCH of VWS zal geschieden (overleg 5.1.2e Ook de initiële back-up partij (Diversey), het restant van de Heineken-donatie en de donatie van Cargill (oppervlakte-desinfectans) zijn bij Mainfreight opgeslagen.

NB: aangezien op korte termijn geen nieuwe productie door Vipack wordt voorzien is afgesproken de opslag en distributie van de huidige voorraad per 1-1-2021 rechtstreeks met Mainfreight te contracteren en niet meer via Vipack te laten verlopen. Vipack en Mainfreight is gevraagd finale opgave te doen van de leveringen in 2020 en de resterende voorraad (5.1.2e)

Kwaliteit

Alle producten (geleverd en nog in voorraad) voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving. Enerzijds betreft het reeds toegelaten middelen (Hartmann Sterilium, Diversey Softcare Med, Cargill cf Brenntag toelating), anderzijds middelen die vallen onder de specifieke vrijstellingen (DSM, Avandis, Heineken). Van de middelen is de betreffende MSDS beschikbaar. De middelen kennen een THT-datum.

Belangrijk aandachtspunt bij de eigen bereidingen is dat de vrijstellingen (waaronder dus geproduceerd en gedistribueerd mag worden) op 4 maart 2021 aflopen. Dit betekent dat op dat moment de flessen van DSM, Avandis en Heineken niet meer verkocht en gebruikt mogen worden. IenW is op dit moment niet voornemens om de vrijstellingen te verlengen. Idealiter zouden daarom alle eigen bereidingen desinfectans voor 4 maart 2021 verkocht moeten worden. Indien dit niet mogelijk is, moet dat tijdig aan VWS worden doorgegeven. Op die manier is er (hopelijk) nog voldoende tijd aanwezig om met de toezichthouder (ILT) en/of IenW te bespreken of er nog andere mogelijkheden zijn voor gebruik of verkoop.

Hand - en oppervlakte-desinfectans

Desinfectiemiddelen kennen specifieke toepassingen. Bij de levering van deze middelen is het van belang de nuances in de samenstelling en het gebruik tijdig te onderkennen. De donatie van Cargill betreft een oppervlakte-desinfectiemiddel en kan niet worden ingezet als handsdesinfectiemiddel.

Verwachtingen

Op dit moment is in de markt voldoende volume van reguliere leveranciers aanwezig om in de behoefte te voorzien. Daarnaast is nog een substantiële voorraad aanwezig van de eigen bereidingen (zie opgave Mainfreight) en een beperkt aantal Sterilium producten. Hoewel we niet verwacht wordt dat op korte termijn een tekort zal ontstaan, kan niet worden uitgesloten dat de voortdurende pandemie en het ontstaan van besmettelijkere varianten van Covid-19 alsnog tot een toename in de vraag naar desinfectiemiddelen zal doen ontstaan. Beleid ten aanzien van de omgang met de toekomstige ijzeren voorraad en het in stand houden van opschaalbare productiecapaciteit zal daarvoor nog geformuleerd worden.